

KECSKEMÉTI LAPOK

ELŐFIZETÉSI DÍJ:

Egész évre 5 frt — kr. Negyedévre 1 frt 50 kr.
Félévre 2 „ 50 „ Egy szám ára 12 kr.

Előfizetni az év folytatán minden hónap elején lehet.

POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI HETILAP

MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP

SZERKESZTŐ LAKIK: KÖRÖSI-NAGY-ÚTCA, 7. SZ.

KIADÓ-HIVATAL: BUDAI-ÚTCA, 184. SZ.

HIRDELÉSI DÍJ:

4 hasábos petit sor 5 kr., többszöri vagy terjedelmes hirdetésekül árlengedése adatik.

Bélyegjű minden beiktatásért 30 kr.

Pártjaink és az antisemitizmus.

Az európai népeknek nevezetes államférfiúi nyilatkozatok helyezték kiállításba a béke áldásait ez évre is; s ime szomorúan tapasztaljuk, hogy ezen békés kilátásokkal ellentétben, egyes országok belső ügyeiben bizonyos forrongás mutatkozik, a helyett, hogy a béke áldását munkálkodással, előhaladásuknak akadályai elhárításával használnák fel.

Ezen forrongástól nem maradhatott ment Magyarország sem.

Az antisemitizmus hóhortja hazánkba is importáltatott, s ámbár kétségtelen, hogy ez a társadalmi rend, az egyenlőség és szabadelvűség valódi ellensége, pártjaink vele szemben még sem azt az álláspontot foglalták el, mit el kell vala foglalniok, ha felismerik benne ama veszélyeket, miket magában rejt arra nézve, hogy édes hazánk kulturális előhaladása általa megakadályoztassék.

A helyett, hogy keletkezésében elfojtani, csirájában megölni igyekeztek volna, egyik megmosolyogta, föl sem vette, másik lenézte, kifütyolta. sőt akadt olyan is, mely hasznot húzni igyekezett belőle.

S mi történik?

Az antisemitizmus a szempezi és kecskeméti diadalok után annyira jutott, hogy ma már igényt tart rá, hogy számbavetessék.

S valóban — mi is azt mondjuk — ideje, hogy számoljunk, sőt leszámoljunk vele.

Mi nyíltan kimondtuk, nyíltan hirdettük, s e lapban pártunk részéről is rámutattunk az antisemitizmusra, mint a társadalmi rend, a jogegyenlőség, s a szabadelvűség ádáz ellenségére, s

az értelmiséget pártkülönbség nélkül szövetkezetre hívtuk föl ellene.

Fölvívásunk nem hangzott egészen el. A múlt év december 19-ike megmutatta 464 szavazattal, hogy ha magára marad i., nehéz napokat szerez a mi pártunk vad ellenségének, az antisemitizmusnak.

De elhangzott annyiban, hogy a függetlenségi párt nem vette figyelembe, sőt egyenesen az antisemitizmus malmára hajtotta a vizet.

Elmult dolgokról, miket meg nem történtekek egy Isten sem tehetne, nem szívesen szólnak, de föl kellett említenünk a multból ennyit, hogy a mit ezután fogunk mondani, annál kétség-telenebbé tegyük.

Az ellenzéki pártok is érzik, hogy számolni kell az antisemitizmussal, s nemcsak ott fenn az ország fővárosában, de itthon városunkban is, folyvást azon töri a fejét, hogyan kellene leszámolni az antisemitizmussal, s a helyett hogy annak leírására keressék az eszközöket, a leszámolást akkék akarják megtenni, hogy abból ők húzzanak hasznot, de az antisemitizmus se valja kárát.

No ez bizony fából vaskarika, de hát előttünk kovacsolvál, szemet hunynunk nem lehet előtte.

A kecskeméti függetlenségi pártnak az a része, mely 48-as kör nevezet alatt a város alsó-kerületében működik, a „zsidó kérdés”-ben olyan állást foglalt el, melyre egyenesen ráillik a közmondás „Törököt fogtam, de visz”.

Nem az antisemitizmus ellen szövetkeztek, hanem ezt hívja szövetséges társul, mikor programjába antisemita pontozatokat vesz fel. Mi legalább úgy fogjuk fel lapársunk két legutolsó

számában foglaltakat, s e cikkünkkel ezt akarjuk helyteleníteni.

Nem szívesen szólnak más pártnak belügyeibe, s ha most ezt cselekeszszük, azért van, mert a fenforgó kérdést általános jellegűnek tartjuk, s annak kimondásával, — hogy az antisemitizmus ellen ez nem védekezés, hanem inkább annak dédelgetése, — kötelességet véltünk teljesíteni.

Az antisemitizmus sok kellemetlenséget csinálhat nemcsak a zsidóknak, hanem az országnak is, de veszedelmessé sohasem lesz, ha a felvilágosodás és polgári szabadság szószólói — akár kik legyenek azok, pártkülönbség nélkül — kezét nem fogják vele.

Akkor lesz károsá, veszedelmessé úgy az országra, és egyes pártokra, ha abból hasznot akarnak húzni, s e ezéllől vele szövetkeznek.

S a mi meggyőződésünk szerint a függetlenségi párt, s ennek 48-as funkciója ezt teszi, mikor antisemita pontozatokat vesz fel programjába.

Ez nem jó se politikának, se taktikának.

Politikának azért nem jó, mert elkeszt, taktikának pedig azért, mert olyan felöltö, hogy a vele elérni kívánt célt a gyermek is belátja.

Hogy ez így van, felhozzuk-e bizonyossággal a közelébb történeteket, a mikor az antisemita párt átiratban, s küldöttségileg tiltakozott a 48-as körnek, antisemita programja ellen, mondván: az antisemita párt megalakult, programját kibocsátotta, fel van rá írva a függetlenség is, tessék azt követni, vagy vele szemben foglalni állást; de hogy mellettlük, más zászló alatt egy régi párt, a mi katonáinkból táborot alakítson, azt nem engedjük, ez rendbontás lenne.

Ebben az antisemitáknak van igazuk.

Az antisemitizmus ellen egyedül lehetséges és egyedül jó politika az, hogy a szabadelvű elemek pártkülönbség nélkül egyesüljenek ellene, itt úgy mint egyebütt az ország más vidékein, s ne engedjék megfészkelni sehol.

Tehát — szövetkezett az antisemitizmus ellen, — legyen a jelszó, s e jelszó alatt az a társadalmi válság, mely ma fenyegeti Magyarországot, egyszerre elenyésszik.

Az antisemitizmust általános szempontból kell bíráló alá venni, s azt kell tekinteni, hogy csupán létezése, harcát jelent a szabadság, egyenlőség és a liberalizmus összes vívmányai ellen, nem pedig egyik oldaláról, hová a függetlenségi eszünk is föl vannak jegyezve.

Olyan programpontozatok után, miket a 48-as kör magáévá tett, nem lehet többé kettős játékot folytatni. Most már csak kettő lehetséges, vagy nyíltan kimondani, hogy antisemita vagyunk, vagy pedig az, hogy ellenségei vagyunk az antisemitizmusnak, a szabadelvűség nevében, pártkülönbség nélkül.

Harmadik lehetőség nincs, ha csak a visszavonulást nem értjük alatta, csakhogy ez meg nem politika, legalább arra, hogy annak tartsák, igen ritkán lehet igénye.

Ez az év városunkban különösen sok próbára teszi a hazafias érzelmeiket, annál fogva, mert nemcsak országos képviselő, de községi bizottsági bizottság választás is lesz.

Majd meglátjuk nem döbben-e vissza az antisemita szövetséges társúl, a függetlenségi párthoz tartozó intelligencia, s a polgári osztály ama jóra való része, mely csupán Tisza kor-

TÁRCZA

Max Stolprián.

Nemzetből fordítá: Kecskeméti Adolf.

Van a világon bizonyos szerencsétlenség, kedves olvasó, a mit ugyan nem tartanak szerencsétlenségnek s mégis az. Én vagyok élő példája. Atyám, Isten nyugasztalja, szorgalmasan járattott iskolába; tanultam valamit, jöhetett városi iskolánk elég rosszul vala még akkor berendezve. Mindenütt csak ezt mondták rólam: „Max Stolprián ír elég ügyes férfit; de — nem lehet őt használni, nem tudja magát a világból feltalálni; nem tud az emberekkel elbánni; nem tudja, hova dugja kezeit és lábait, — különben jó, derek, férfit.”

Igy beszéltek rólam.

Eszreveszed-e most, hol volt a hiba? Neveltetésem volt elhanyagolva. Az iskolában az a munkánál szorgalmas voltam, de ruházatomban tisztátalan és rendetlen. Jám-bor, szolgálata kész, bőbeszédű voltam, de — gyáva; ha idegen emberek jöttek, elfutottam; ha idegen megszólított, nem tudtam, hol legeltessem szememet; ha pedig nőszerűleg kellett eszinaan és barátságosan találkoznom: mereven és némán álltam előtte. Elég az hozzá, a mit udvariasságnak és finom erkölcsnek neveznek, az, az élethez és szerencséhez tartozik ép úgy, mint a kenyér, burgonya és egy pohár bor. A mint észreveszem, e művészetet fiatal uracsaink közül kevesen vitték oly sokra. Egyik, ha társaságba jő, nem tudja, mit csináljon kezeivel s lábával; megbámulják — bár ott-hon hagyta volna; másik nem tudja, hova helyezze kezeit; majd mellényébe, — majd

nadrágzsebébe dugja, majd pedig, változatos kedvéért, nyakát vakarja.

Azért tehát kérlek olvasd el történetemet s szerencsétlenségemet és ismertesd meg másokkal; mert némely gonosz végzetet ügyességemmel okoztam.

A mint Sparhafen negyveném meghalt s én, mint egyetlen örököse, meglehetősen örököltem, úgy 30 éves koromban egy leányt akartak feleségül adni, a ki szép, takarékos, erényes, barátságos és vagyonos vala.

Bárbeli kisasszony tetszik nekem... a dolgot el kelle intézni... kellett, hogy Bárbeli kisasszonyt közelebből megismerjem. Rokonaitól vendégül hívtattam, a hol vele találkozhattam. Nem örömet mentem nagy társaságokba, mivel, hiányos neveltetésémnél fogva, félénk és gyáva valék. De mit nem teszek én meg Bárbeli k. a. kedvéért! Ünnepi ruhát vettem fel: fehér, selyem harisnyákat, új hajtáskát, almászöld kabátot, gyöngyházbombokkal, — elég az hozzá: eszinaan voltam, mint egy vőlegény. A mint azonban az atyafi házához érkeztem, úgy dobogott szívem az aggodalomtól, mintha mellemben kovácsműhely volna: „Bárcsak ne lenne társaság!” gondoltam magamban. „Bárcsak már elmúlnék!” Szerencsére „Atyafi” urat egyedül találtam; még csak egy szám-lát írt szobájában.

— Ön kissé későn jön Stolprián úr! — így szól. Én, 20 ügyetlen láb-mozdulatot tettem jobbra, balra; nevettem az aggodalomtól, csak-hogy barátságosan néztek ki s mindig csak a nagy társaság volt fejemben. Mihelyt „Atyafi” úr a szám-lát elkészíté s a porzót keresé, szolgálata közben odaugrottam... ráakarom ütni a homokot a papirosra... ügyetlenül a tintatartót kapom fel a porzótól helyett, és a legjobb tintából egész fekete áramot öntök a díszes contóra. Azt hittem, mindjárt

elájulok az ijedségtől; a zavarban és sietségben kivettem kabátom zsebéből főhéher zsebkendőmet s — azzal töröltem le.

— Ments Isten, mit mivel ön Stolprián úr? — kérde nevette „Atyafi” úr; fekete-fehér kendőmmel hátráltól s dolgát rendbe hozta.

Azután azon szobába vezetett, a hol a társaság már együtt volt. Követtem, de már nem volt józan gondolkozásom, és, a mint letekintek, nem kis ijedségre bal lábom, a selyemharisnyán egy tallér nagyságú tintafoltot vettem észre.

„Jóságos ég! sóhajtek magamban, mit mond majd a nagy társaság?”

A terem ajtaja feltárul.

Mint merev „fa-jankó” fiatal ember ügyesen, udvariasan s fűgűn akarok megállni, beugrom a nagy terembe; előre, hátra hajlongtam, lábaimmal jobbra-balra kapá-lóztam, s nem is láttam, hogy egy nő áll előttem, a ki pástétomot akar az asztalhoz vinni; fejfel neki megyek úgy, hogy a drága pástétom a tárlól a kedves talajra potyant s így sétélok hajlongások s bökök közepette, behunyt szemmel, előre, mintha az ellenség előtt állnék egy században s tűzbe kellene rohannom.

Hogy mily mozdulatokat tett körülöttem a társaság — nem tudom, mert még nem volt bátorságom föltekinteni, hanem idomtalan mozdulatokkal, hajlongásokkal s „alázatos szolgálj”-val előre mentem, míg egy újabb szerencsétlenség udvariasságomnak végét és határát nem szabta. Ugyanis, készséges hajlongásaim közepette lábaimmal egész a pástétom jutottam, mely még most is ott fektűt, mivel a cseléd a nagy ijedségtől még most sem vette fel; néma szemekkel tekintett a talajra s a konyha-művészet mesterművére, a nélkül, hogy felvenné.

Ekkor egy újabb mozdulat következtében tintafolom lábammal a pástétomba léptem, — nem láttam semmit; mert az udvariasságtól kének tűnt minden szemem előtt. Gyalázatosan eleszom a pástétomban, de legalább természetes módon, — elvesztem személyi- és politikai egyensúlyomat, és a mily hosszú vagyok — 5 láb 7 ezeli — lecesem a földre egy teljes, nagy s tisztelretelőt társaság nem kis ijedségére és nevetésére.

Esésemben két széket rántottam magammal, melyekben föl akarám magamat tartóztatni; s egy fiatal, csinos kisasszony, ki bihetőleg azok egyikére le akart telepedni, ép oly gyorsan, mint széke az, mellettem fektűt a földön.

Oh egek s ez az én Bárbelim vala!

Most egy iszonyatos ríkolás hallatszék; magam is kiabáltam a földön, mert, a mint mellettem a talajon, a két széken kívül, még egy kisasszony is láttam fektűdni, azt hittem, hogy iszonyú földrengés van. Legnagyobb szerencsémre nem földrengés volt az, a mi e kárhözatos eseményt okozta, hanem a mint mondtam a borjú-pástétom.

Fölkelünk.

„Atyafi” úr tréfát űzött az egész dologból. O ugyancsak tréfált. Nekem sironom kellett volna s majdnem holtra szegyeltem magamat. A kályhához álltam s egy szóval sem kértem bocsánatot, hanem, mivel körülöttem mindenki nevetett s nyihogott: én is nevettem s csak lopva tekingtettem a széjjel tiport borjú-pástétomra.” Végre asztalhoz ülünk.

„Atyafi” úr oly udvarias volt, hogy Bárbeli mellé ültetett. Inkább egy tűzőkád-hegy mellett ültem volna, mint e szép és jó gyermek mellett.

A nagy társaságot az asztalnál csak fölületesen tekintettem meg.

mányzata elleni poszczióból szavazott az antisemitákkal.

Meglátjuk, hogy az opposzczióknak az a fajtája, mely a rendbontó szenedélyekkel szövetségben akarván ledönteni Tisza kormányzékét, talál-e városunkban proselytákat.

Előttünk ugyan a pöda, de mi egy ilyen szövetezetet továbbra mégis lehetlenségnek tartunk.

Tiltakozik ellene a kecskemeti intelligenciának és összes polgárságának hazafisága, és erkölcsi érzülete.

Az a koalíció, mely december 19-én az antisemitizmus diadalát idézte elő, a következő választásoknál nem ismétlődhetik; akkora a hazafiság tiszta érzelmei, s nem a bukás feletti keserv ad impulst a cselekvésre.

Különbén is, ne higje senki, hogy Tisza bukásával kiirtának az antisemitizmus. Ellenkezőleg következnek az antisemitizmus diadalkiáltása, s a zsidógyűlölet legféltelenebb föllépése, mely csak mányát követeli.

S habár megengedjük is, hogy nem következhetik Tisza után kormány, mely a zsidókat agyonveretni engedné, mégis állítjuk, hogy a mely kormányt az antisemitizmus győzelmé segítene a báronyszékekbe, az elvadult szenedélyek játéka lenne az, s kényszerülne a jogegyenlőséggel és szabadsággal ellenkező ténykedések egész sorozatát vagy elnézni, vagy keresztüllvinni, — míg végre megbuktatná magát ezt a kormányt az, hogy a követeléseknek eleget nem tehetne.

Az antisemitizmussal való szövetezés tehát ezt nem írja ki, sőt nagyra neveli politikai s állami tényezővé teszi, mely bizonyára szegylene, de végzetes sorsa is lehetne ennek a szegény országnak.

Míg ellenben a kormány, az értelmiség, a középosztály pártkülönbég nélkül való szövetezete, kiirthatja az antisemitizmust.

Azért hisszük, hogy a pártszenedély vakká még sem teszi egészen az embereket, s a kormány elleni harc, nem fajúhat az erkölcsiség és józan megfontolás elleni harczára.

Politikai szemle.

A főrendiháznak a házassági törvényjavaslatot elvető határozata még mindig a politikai napirenden van, a mi abból is vi-

Ekkor oda ért a leves. Bärbeli k.a. egy egész tányérral kínált, de lehetetlen volt elfogadnom, neki még nem volt leveles. Eközben a leves fölött ismét mozdulatokat tettem s előre láttam, hogy az Isteben boldogult mozdulatokkal ismét baj fog történni; ezért szorongatva kértem a szép Bärbelit, hogy tartsa meg a levelet s kérés közben nem a tányérra, hanem szép, kék szemébe néztem, és — a forró leves csakugyan Bärbelinek ölébe s ruhájára folyt; s a mint gyorsan visszahátrált a levelet; másik fele az én ölemben, asztalkendőre s ruhámra folyt. Testvériesen megosztokodtunk.

Sohasem felejttem el; mintha csak ma történnék. Rákéves volt.

A jó Bärbeli elhagyta az asztalt. Bocsnatért eszedtem. Vigasztaltak s másik tányért adtak. Néha-néha még gözölgött nadragom az áradástól; s az asztalkendő helyett az abrosznak egyik csúcsát tüzetem mellé nyembe.

Bärbelinek azonban változtatni kellett ruhát. Nemsokára visszajött s én ezer bocsnatot kértem tőle, a hogy csak tudtam. A mint láttam, hogy barátságosan mosolyog, nekem is jó kedvem támadt, s letörültem arcomról az aggodalom izadátságát; magától értetődik, hogy nem kezemmel, hanem zsebkendőmmel.

Hanem a szerencsétlen zsebkendő! — Elfeletem mindenekelett a tinta-históriát s az izadás letörésénél annyira beemokoltam egész arcomat tintával, hogy a zsebkendőt ismét el akarván tenni, a nagy társaság elképedve szerencsénél változva látott.

Ekkor ismét nagy nevetés és ríkolás keletkezett.

Udváriasságból én is nevettem vagy kiabáltam velük jó darab ideig, míg észrevet-

lágosan látszik, hogy a napokban Tisza Kálmán miniszterelnök, valamint a főrendiházi klerikális és konservatív párt képviselői és vezetői, Simor János bíróknak és esztergomi herceziprimás, továbbá Cziráky János gróf tordomester a király elé bívták, hogy az ország politikáját és parlamenti viszonyait illetőleg véleményüket elmondják. E meghívás kormányválság előjelének nem lehet tekinteni, mert e főurak egyrészt nem azon államférfiak közé tartoznak, kik manapság új kormányalakításnál tekintetbe jöhetnek, másrészt, azon párt, melyet képviselnek, jelesül a klerikális-konservatív párt kormányalakításra egyáltalában képtelen, s egy ily elemekből álló kormányt a képviselőház az első nap megbuktatná. Ennek a meghívásnak célja inkább oda van irányozva, hogy azon éles ellentétek, melyek ma a kormány és konservatív ellenzék között fennállnak, némileg elsimittassanak, hogy így a törvényhozás tevékenységének gát ne vessük. Reméljük, hogy ezen „audiendum verbum regium” nagy befolyással leendő arra, hogy a főrendeknek számamolmharca a szabadelvűség ellen, melynek csakis pillanatnyi sikerei lehetnek, végre meg fog szűnni.

Horvátországban most a tartománygyűlés feloszlása után az egész országban, különösen Zágrábban lázas izgatottság uralkodik, melyet leginkább a szűlő Starcevic-pártiaknak a tartománygyűlés utolsó napjain történt botránnyal viselkedése idézett elő. A nép ezen forrongását észrevette a magyar kormány is, s ezért megette már előzőleg azon intézkedéseket, melyek nagyon alkalmasok arra, hogy egy esetleges új kitérés csirájában fojtsanak el. Így nagyszámú katonaság fog legközelebb Horvátországba vonulni, s e tekintetben a részletes mozgósítási parancs már ki is adatott. Ezen rendszabály, valamint az, hogy az új bán jobb közigazgatási szervezést céljából a horvát hivatalnokai kar epurációját vette célba, nagy mértékben fognak a horvát nép megnyugtására, a esend, rend és nyugalom helyreállítására hatni.

Spanyolországban a lázadások e classikus hazájában ismét jelentékeny dolgok, talán új lázadások vannak készülöben. A szabadelvű miniszterium ugyanis visszalépett, s helyébe egy klerikális-konservatív miniszterium, reactionarius irányú lépett, a melynek első dolga volt a részint szabadelvű, részint republikanus érzelű kortest feloszlata, s új választásokat elrendelni. E kormányválság azonban heves forrongásba hozta a spanyol népet, a köztársaságpártiak pedig erősen szíjják a tüzet, mely nagyon könnyen megégheti a monarchia már úgys roszkadozó trónját.

Mikor lép életbe a cseléd-szabály?

Ezen lap legközelebbi számában „cseléd-hivatal” cím alatt, czikkirő úr fejtegetése tárgyává tevén azon okokat, a melyek az 1876. XIII. t.-cz. hatását a gyakorlati életben megküszödték, azon következtetésre jut, hogy ennek két főoka: a cselédkönyvek el-

tem, hogy iszonyú, tintás arczomtól rettegnek a nők. Csak most láttam be, hogy a zsebkendő bolonddó tett s nekem iszonyú kinézésnek kell lenni. Megijedve, gyorsan fölugrottam az asztaltól, hogy a konyhába megnézzem s megmossam arcomat; ekkor az abroszt, a szerencsétlen abroszt is magammal rántottam, melynek elvesztés mellényem gombjához erősített. Valamennyi tányér, sült-hús, saláta, spinót, palack, kés, villa, pohár, hal, marhahús, kanál, sórtartó stb. mint bolondok szaladtak utánam nagy zörrenéssel a szobán keresztül. A vendégek szájat távra, mintegy megkövülve ültek; valamennyi pompás étel szemek előtt látták eltűnni, a nyálának falatokkal, melyeknek már előre ürültek.

Kezdetben a mint láttam, hogy minden tányér mögöttem van s engem követ; bősorványoságnak hittem; míg végre „Atyafi” úr mindkét lábával az abroszra ugrott. Ez kiszakította mellényemből a csúcsot.

Én pedig teljes vágatásban nem a konyhába futottam, hanem le a lépcsőkön, az átvezetékön keresztül — házamba.

Négy hétig ezután nem láttam senki. Ezen időtől fogva nem gondoltam házasságra a nélkül, hogy ne szédültem volna, sem a nagy társaságra a nélkül, hogy a hideg ki ne lett volna.

Beszéld el, kedves olvasó, szenedéseim történetét barátainak. Magam is nevetek most ügytelenségem fölött. Hanem történetem németül uracsnak, ha nem is példa, — de legalább óvás- és tanúság gyanánt fog szolgálni.

szerűtlen kezelése, a másik a cselédszerzés elfajulása; végre pedig, mintegy megnyugtatóni akarván a nagy közönséget a cseléd-hivatal késedelmes felállításáért, kijelenti, hogy tudomás van róla, hogy mindez nem sokat várat magára.

Mindenekelett eme megnyugtatótást összeinte köszönetet mondok, melyhez — azt hiszem — csatlakozik minden cseléd-tartó gazda, különösen pedig csatlakoznak azon úrnők és gazdasszonyok, kiknek kérelmére a cselédügyi rendezése városunkban megindult.

Bizonyos tehát, hogy az alkotott cseléd-rendszabály életbeléptetés által nemsokára conerát alakot fog ölteni, hogy vége lesz azon tűrhetlen állapotnak, mely nőcselédinkre nézve nem egyéb a prostitúto iskolájánál, hogy vége lesz azon visszás helyzetnek, mely a cseléd-tartókat s cselédvezetőket cselédjévé degradálta, végre valahára orvost állítunk azon veszélyes fekély mellé, mely társadalmi életünk testén annyira elharapódzott.

Mindez bizonyos lesz tehát, de — utólag hozzá kell tennem — csak akkor, ha a felállítandó cseléd-hivatal a legridegebb szigorral alkalmazza a létező törvényt és alkotott szabályt.*)

Hogy a jó törvény magában véve még nem teremt jogállapotot, hanem mindez az alkalmazás a végrehajtástól függ: példaként hivatkozom népkiskolai ügyünkre.

Mi volt városunk iskolai ügye addig, míg az igazgatói erély fel nem emelte azt arra a magaslata, a hol ma áll, mely ma, városunk büszkesége, melyért közigazgatási bizottságunk csak a legközelebbi ülésén nyilvánított elismerő köszönetet a t. népkiskolai igazgató úrnak. Pedig — jól tudjuk — hogy az iskolai törvény ma ugyanaz, a mely, ez igazgató úr működése előtt már megvolt.

Czikkirő úr azt mondja, hogy a cselédkönyvek észszerűtlen kezelése és a cselédszerzés elfajulása voltak azon okok, melyek az 1876. XIII. t.-cz. hatását a gyakorlati életben megküszödték. Én pedig azt mondom, hogy e törvénynek végre nem hajtása idézte elő a cselédkönyvek észszerűtlen kezelését és cselédszerzés elfajulását.**)

A hivatkozott törvény 69. §-a azt rendel, hogy minden cselédnek, egy szolgáló (cseléd) könyvvel kell ellátva lenni, a 73. §-a pedig arra, ki ily könyv nélkül cselédet szolgálta befogad, 25 frt bírságot mér. — Vajjon van-e városunkban csak egyetlen gazda, ki ily bírságot fizetett? Bizonyára nincs egyetlen egy sem.

Azonban nagyon esalódnék, ki ebből azt következtetné, hogy tehát városunkban minden cseléd el van látva szolgáló könyvvel. Ép ellenkezőleg áll a dolog. Csak kivételké fordul elő oly esél, ki ily könyvvel bír s a felfogadó gazdának eszébe sem jut ily könyvet követelni. Igen, mert jól tudja, hogy törvénytelen eljárása nem fog büntetést vonni maga után.

Nem a cselédkönyvek észszerűtlen kezelése, hanem, nem kezelése, nem léte tehát a baj, melynek előidézője az is, hogy a kapitánysági segédzsemlézet azon nagy munkahalmaz mellett, melynek ellátására utalva van, a szintén teendő köz tartozó cselédkönyvek kiállítására, észszerű nyilvántartására phisikai idővel sem rendelkezik. Ugyanis, míg az 1862. évben a kapitánysági iktatóba 1752. ügydarab érkezett be, az 1882. évben a beérkezett ügyek száma már 8798-ra emelkedett a nélkül, hogy az iroda személyezte 1862. év óta szaporodott volna. Ma is 2 írnök és egy díjnök működik ott, mint működik 1882. évben.

A cselédhivatal felállításával e bajon is segítve lesz, mert a cselédívek, cselédkönyvek kiállítására s a cseléd-lajstrom vezetése a cselédhivatalra kell hogy ruháztassék.

A mi a cselédszerzés elfajulását illeti, ennek oka az, hogy a cselédszerzést eddig

*) Nagyon természetes.

Szerk.

**) A mi czikkünk hiányos kezeléséről beszélt, a mi nem egyértelmű a cselédszerzés kezeléséről. Egyébiránt úgy vesszük ki, hogy czikkirő úr is velünk ért egyet, csak attól fél, hogy a cseléd-rendszabály nem lesz végrehajta, mint nem volt a törvény. Ettől azonban ne féljen, épen ellenkezője fog történni. A cseléd-rendszabály azért hozott, s azért állították fel a cselédhivatal, hogy a törvénynek gazdákkal és cselédökkel szemben fogantot szerezen. Szerk.

iparjogositvány alapján egyesek gyakorolták és — sajnos — e jogot jobb jelentkezőse hiányában oly egyének szerezték meg, kiknek jellem, anyagi helyzete nem képezte garanciát az annyira fontos jog, hivatászerű betöltésére. A törvény és a létező szabályoknak szigora részint nem, — vagy ha alkalmaztatott is rájuk: eredménytelen maradt.*)

Ez az oka, hogy a cselédvezető nők, ritka kivétellel nem élnek, hanem visszaélnék iparjogositványokkal, hogy föfoglalkozásukat a leányokkal titkos üzérkedésben találják. Ez a határtalan visszaélés tette szükségessé az életbeléptetésre való cseléd-rendszabályt az 1872. VIII. t.-cz. 5. §-a alapján történt alkotását, melynek ha lesz eredménye, azt, a következő intézkedésnek lehet köszönni: „A városi cselédhivatal felállítására által a cselédszegedtetésnél fölmerült bajok elhárítása czéloztatván és a cselédszegedtetés közvetítését ez által a városi közönség nem csekély anyagi áldozattal maga eszközöltetvén, az eddig létezett és iparhatóságilag engedélyezett minden e nemű cselédszerzők, vagy közvetítők, az 1872. évi VIII. t.-czik 5. §-a alapján ennek gyakorlásától tiltatnak és jövőre ily czéla engedély nem adatik.

Cseléd-rendszabályt tehát már van, s azért még mindig kérdésk: mikor fog az életjelélni?...

Gy. 3.

Hitelegyletek.

Korunkban a társadalmi kérdések mindinkább előtérbe nyúlnak; naponként halljuk a meg-megújuló panaszokat a jelen társadalom és gazdasági állapotok ellen, naponként halljuk az újabb eszméket, a melyek mind reformot, újjáalkotást követelnek, s ennek módját, föltételeit meghatározni igyekeznek.

Sőt már az egyes államok gyakorlati politikája is kénytelen a socialis reformtörvényekkel számot vetni, azokat működési programjába belevonni, mert ma már mindenki át van hatva azon meggyőződéstől, hogy a fennálló társadalmi és gazdasági rend igen nagy hiányokkal, hibákkal bír, s ma már mindenki tisztán látja, hogy ennek megváltoztatása, vagy legalább reformálása, az emberiség jövője érdekében égetően szükséges. S ez általános meggyőződéssel, az ebből folyó ohajjal és követeléssel a kormányoknak számolni kell.

Hazánkban — bár a socialis reformok utáni vágy már itt is mély gyökereket vert, s talán székegesebbek is lennének, mint bárhol — eddig még egy általános, összes társadalmi és gazdasági rendszerünket átkaroló reformmozgalomról szó nem volt; halasztottak ugyan egyes szörványos hangok ennek égető szükségéről, de ezek a politikai események által támasztott nagy zajban alig voltak hallhatók.

Most azonban — különösen a legújabb időkben ez irányban is rohamos haladást láthatunk.

A nyomasztó viszonyok és fenyegető veszélyek lángra lobbantották a reformvágyaknak hamu alatt szunyadozó parázsát, s ma már a társadalmi és gazdasági téren hazánkban is általános reformmozgalom észlelhetünk, melynek célja a végfolyamatban az, hogy hazánk beteg társadalmi és gazdasági viszonyai számára gyógyszereket keressen és találjon.

Csak az a baj, hogy e meglehetősen nagy hullámokat verő socialis mozgalom a legtöbb esetben hamis alapra támaszkodva hamis nyomon haladnak, a mint ezt különösen az agrar mozgalomnál és iparkérdésnél látjuk, melyek ma hazánkban az összes gazdasági kérdések középpontjait képezik.

Fölhangozt a jelszó, hogy az östermelek, különösen a kisebb földbirtokosok immár rendkívül nyomasztó helyzetben, valamint az iparosok terhes bajain csak úgy lehet segíteni, ha egyrészt a föld szabad mobilisátója megszorítatik, s a birtokminium szabálya, mely szerint a törvényhozás törvény által állapítaná meg a telkek azon terjedelmét, melyen túl azokat feldarabolni nem szabad, behozatik; másrészt pedig az iparszabadság, a melyből állítóg az ipar minden baja származik, megszorítatik.

Ez tehát a szabadságnak, melynek a jelen század annyi hatalmas vívmányt, oly óriásilag rohamos haladást köszönhet, mellözése, eltörlése lenne, azért, mert a mértelen elönyök mellett némi hátrányokat is okozott.

Ily úton azonban sohasem fogjuk a célbavett, ohajtott eredményt elérni, már csak

*) Igazságszeretünk készlet annak megjegyzésére, hogy jelentkeznek bizony jóval többeknek cselédszerzésre, szerettek is hozzá jogot, de úgy a cseléd-tartók, mint a cselédök ragaszkodnak a Bagariákhoz, s a „jobbak” kénytelenek voltak beszüntetni a cselédszerzést. Szerk.

azért sem, mert a szabadságnak megszorítása bármily alakban és bármily téren történik is az, mindig meg szokta magát bosszulni.

Nézetünk szerint nem a szabad mobilitás és iparszabadság megszorításával kell a kisbirtokos és iparos osztály bajain segíteni, hanem első sorban hiteligyletek alakítása által.

Vagyis az állam nyugtató beavatkozásaitól menten magának a társadalomnak, különösen magának a kisbirtokos és iparos osztálynak kell talpraállni, társulás és önszolgálat útján önmagának kell azokat a súlyos bajokat orvosolni, melyek lételet megdöntésével fenyegetik.

A rokon érdekűek, az azonos célra törekvők szövetekezzenek, egyesítsék erőiket, az egyén helyébe lépjen az ösztön, melynek jelszava: „egy mindnyájúrt és mindnyáján egyért”; akkor azután úgy az egyesnek, mint az összesnek érdekei jól meg lesznek védelmezve, s a kitűzött célok — melyeknek elérésére az egyéni erő elégtelen lett volna — biztosan kivihatók lesznek.

De mi is a kisbirtokosnak és iparosnak legnagyobb baja?

Az, hogy nincs tőkéje, melyet földjébe és iparába gyűmölésözleg fektethetne, s így a belterjes üzlemtől vitelre — mely a mai korban egyedül használható — képtelen. Azután mai hitelviszonyaik között a kisbirtokosnak és iparosnak — a ki nem nyújthatja a pénzintézeteink által követelt biztosítékot — nagyon nehéz a tőkének solid feltételek melletti megszerzése, s így kénytelen, mivel tőkére okvetlenül szüksége van, magánösszegek, gyakran lelketlen uszorosokhoz fordulni, kiknek kölcsönei azután tönkre is teszik őt.

Ha azonban a kisbirtokosnak és kisiparosnak lehetővé téteték a könnyű módon való megszerzése tisztességes és törvényes kamatok mellett, nagyon hamar megszűnének a földművelőket és iparosokat sújtó bajok, melyeket pedig a föld szabad mobilitásának és az iparszabadság megszorítása aligha szüntethet meg.

Oly intézetekről kell tehát gondoskodnunk, melyek e tőkebeszerzést lehetővé teszik; ezért szükségesek a hiteligyletek, melyek maguk az érdekelt felek egyetlése által, csekély, senkit sem terhelő betétek fizetése által alakulva, a tőkeszerzést és tőkegyűjtést az alább osztályú kevés jövedelmű emberek is lehetségesek teszik.

Hogy ezen hiteligyletek csakugyan rendkívül nagy mértékben folyának a a mostani bajok megszüntetésére, e tekintetben egyedül Németország példájára hivatkozunk, hol közel 3000 ily hiteligylet működik; úgyzóvian minden községnek megvan a maga hiteligylete; de nincs is Németországban sem az agrár-, sem az iparkérdés napirendén.

Van hazánkban is néhány ilyen hiteligylet, melyek rövid működésük óta is üdvös eredményeket mutatnak föl.

Legújabbban az országos gazdasági egyesületben pendítették meg a hiteligyletek alakításának eszméjét, s pedig kimondották, hogy a vidéki gazdasági egyesületek vannak hivatva e tekintetben a kezdeményezés megtagadására, s az e körüli társadalmi mozgalom vezérlésére.

Mi csak azt óhajtjuk, hogy a gazdasági egyesületek, közöttük a keckeméti is csakugyan ragadják meg a kezdeményezést, terjeszték a hiteligyletek eszméjét, s vigyék ezekben megalkotása által azoknak ügyét a győzelemre.

Ne futassunk agrárkérdés után, hanem rakjuk le boldogulásunk valódi, reális alapját!

Ha a hiteligyleteknek eszméje, melyet mi e lap hasábjain már régen többször megpendítettünk, s a melyről jelen sorainkban csak általánosságban szólnunk, városunk községénél némi visszhangra talál, akkor majd visszatérünk még e tárgyra, s részleteken fogjuk előadni, hogy — különösen tekintettel városunk viszonyaira — mily módon és mily szervezettel óhajtjuk mi e hiteligyletek megalkotását.

r. v.

Színház.

Dózsa György. — Szökött katoná. — Szegedi kupez. — Don Caesar de Bazan. — Babéra és koldusbot. — Szerelmes ügyvéd, mint orvos.

Szombaton e hó 19-én Jókai kitűnő történeti szomorújátéka „Dózsa György és a pórlázadás 1514-ben” került színpadra Bányosi Sz. Ödön jutalmú Pethő Jenő vendégfelteveléssel jeles előadásban, a mely — tekintetbe véve még különösen azt is, hogy a jutalmazandó a társulatnak egy tagadatlanul legjelesb tagja, ki tömeges pártfogást érdemelt volna — bizony nagyobb számú közönséget érdemelt volna, mint a minő Jókai e remekművét a hézagosan megtelt padosorokból végignézte. Az előadás fénypontját Bányosi Jenő játéka képezte. Dózsát, e nagy történelmi alakot egész nemességében állította elénk, s pedig egy oly nemes, a magyar nemzet jólétéért és szabadságáért lelkesülő magasztos alak gyanánt, a milyennek a Dózsát aljas lázadónak feltüntetett történetirókkal szemben az újabb történelmi kutatások valóban föltűnték. Bányosi azokba a szavakba, melyeket Jókai oly remekül illesztett Dózsa zá-

jába, életet öntött; a hazáért való mély fájdalmat, a szabadságért való magasztos lelkesülést, a mely és tiszta szerelmet, melyek együttesen Jókai Dózsáját egy heróssá, egy féltetnővé teszik, a remek műnek megfelelő érzéssel, hűvel és — úgyzóvian — lelkesítő lelkesüléssel fejezte ki. Azonban sajnos, alakítása nem volt egészen hibátlan. Ott ugyanis, hol a fájdalom és düh saját énjéből, a főurak általi megsértéséből eredt, nem tudott szerepére ura lenni, nem tudta indulatait mérsékelni, a fájdalmat és haragot oly dühös kiabálással, oly túlzott és inaesthetikus mozdulatokkal fejezte ki, mely előbbi higgadt, átgondolt, s az abszolut kritika mértékét is megúto alakításával szemben előtűnt egészen megmagyarázhatatlannak tetszett, s a melyből nagyon kirítt a vidékies más. Ezt leszámítva azonban Bányosinak Dózsa György szerepében kivívott művészi sikere teljes, s ez kárpótolja őt az elmaradt anyagi sikerért. Kimagasló alakítást mutatott be még Bányosi Lina (Róza) is, ki a tragikus sorsú parasztlányt, annak hátértaul szerelmét és magasztos jellemét átgondolt alakítással, s a szív húrjait is megérintő érzéssel alkotta meg.

A vendégkép fellépett Pethőről (Barnabás) — kit még a nyári szinkből ismertünk — elismeréssel kell nyilatkoznunk. Valóságilag meglepett bennünket a nagy óta tett nagy haladásával, melyet a közönség is elismert zajos tapsaival és kiabálással. Voltak neki oly jelenetek, — mint p. o. Róza meggyilkolása — melyek egy elsrangú színésznek is becsületre váltak volna. — Kivált még Völgyi György (Csáki Lóra), ki a magyar főrangú hőszerep, annak nemes jellemét föltűnően dícséretre méltó alakításban mutatta be, s a kivívott sikerben is jelentékeny része van. Tővölgyiné (Hegedős) szavalaata nem a legsikerültebb volt; az előadott versekben nyilatkozó hazafias fájdalmat, keserűséget és pathos-t nem fejezte ki. Bányosi (Szapolyai) tökéletesen elejtette szerepét; a főúri méltóságot káronkodászerűt kiabálással helyettesítette, úgy hogy nem Szapolyait a magyar főurat és erdélyi vajdát, hanem a „Piros bugyellár”-beli Peták káplárt láttuk magunk előtt. — Az epizod szereplők közül kitűntek Völgyi Gyula (Lörincz) és Galló, az előbbi sikerült faragatlan barátjával; az utóbbi pedig jól talált szobajávát, melyely figyelemre méltó komikai tehetségnek adta jelét.

Vasárnap „Szökött katoná” Szilgiet jeles népszínműve adatott kitűnően sikerült előadásban. Csányi Juezika (Julesa) mai alakítása föltűnően dícséretre érdemel, nemesak kitűnően sikerült dalai miatt, hanem játéka miatt is. Örömmel vetjük észre, hogy mai szerepére nem nyomta rá egyéniségének bélyegét, hanem igazán alakított. Mi csak azt kívánjuk, hogy haladjon tovább is e ma megkezdett úton, mert arról meg lehet győződve, hogy a jövőjéhez joggosan hozzáfűzött szép reményeknek csakis úgy felelhet majd meg, ha igryekszik egyéniségét levetkőztetni, s szerepét az illető darab jellege által diktált intenció szerint alakítja meg. Ezt pedig csak úgy fogja elérni, ha gondosan tanulmányozza nemesak a saját szerepét, hanem — p. u. a próbákban — az egész darabot, s annak főszemélyeit is, hogy igryek ezeknek keretébe a maga alakítását kelően beilleszthesse. Mai alakítása azon jogos reményt ébresztette fel bennünk, hogy ez sikerülni is fog neki. Ha d'ary (Gergely) is kitűnően megálta ma helyét. Alakítása, mely ma átgondoltságot és beható tanulmányozást árult el, föltűnően dícséretre érdemel. De különösen sikerült neki a siralomházbéli Völgyi Gyulával való duettje, melyben valóságilag excellált, s különösen a drámai dalra való hivatottságot tüntette föl nagyon előnyös színen. A közönség viharos tapsait és többszöri kihívást tökéletesen megérdemelte. Dícséretre méltó alakítást mutatott be még Bányosi (Völgyi) és Orosz Kata, különösen ez utóbbi lepett meg bennünket töle eddig nem tapasztalt kifogástalan alakításával. Nagy kár, hogy hangja fogyatékossága miatt néhány — hangot kívánó — jelenetet nem emelhetett érvényre. E hiba azonban nem az övé. Komáromy (Lajos) is megálta helyét az arszlán szobalégny szerepében, csakhogy egy kissé fiatallabbnak maszkirozhatta volna magát. Tővölgyi (Monti) megálta helyét. Kelemen (Korpadiné) nagyon túlzott. Az epizod szereplők közül kitűntek: Völgyi György (Gémesi); Arady és Völgyi Gyula különösen a kitűnően sikerült kávéházi jelenetben; az utóbbi azonban a halálra ítélt katoná szerepében is jellemzetes és jeles alakítást mutatott be. Megemlítjük még Gallót (Pista), ki mindinkább meggyőződött bennünk arról, hogy benne komikai tehetség rejlik. Ajánljuk őt az igazgató figyelmébe, s nagyobb szerepekre, hogy e tehetségét fejleszthesse.

Kedden Csányi Juezikának, a társulat fiatal, igyekvő és tehetséges népszínművekes-nőjének jutalmú „A szegedi kupez” került színpadra nem épen nagy közönség előtt, a mi ismét szomorúan bizonyította, hogy mily végzetes omen nehezedik nálunk a jutalomjátékokra még akkor is, ha a jutalmazandó — mint Csányi Juezika is kétségtelenül — a közönség egyike elismert kedvence. Az elő-

adás eléggé sikerült, s az összes szereplők kifogástalanul megállották helyüket. Kiváltak mégis: Csányi Juezika (Teréz), ki mai játékkal ismét egy lépést tett az igazi, egyéniségétől elkülönült alakítás útján, a miert is elismerés illeti. Dalai is kitűnően sikerültek. Jeles alakítást mutatott be még Bányosi a szegedi kupez háladatak szerepében; továbbá Bányosi Lina, Orosz Kata, Völgyi György, Bányosi, Völgyi Gyula és Haday.

Szerdán „Don Caesar de Bazan” című jeles vígjáték került színpadra sikerült jeles előadásban. A czimszerkesztő Komáromy (Don Caesar) jeleskedett, a kóbor de nemes lovagot kitűnő humorral alkotván meg; a végső komolyabb jelenetekben azonban — bár itt is elismerés illeti — már gyöngyöb volt, mint az első humoros jelenetekben. Föltűnően dícséretre érdemlő alakítást mutatott be Tővölgyiné (Maritana), kinek helyelyekkel a művészet magaslátát is elérő alakítása tagadatlanul az előadás fénypontját képezte. Tővölgyi (II. Károly) is ma jól megálta helyét; Völgyi Gyula (Montfor) pedig egykét mutatta legsikereültebb alakításainak. Várhidy Róza (Lazarille) szeretetreméltó és kedves kis apród volt; játéka is haladásáról győzött meg bennünket.

Csütörtökön Komáromy Lajos jutalmú „Babéra és koldusbot” színmű adatott, melyben kiváltak jeles alakításukkal Komáromy (Henrik); Tővölgyiné (Agnes) és Tővölgyi (Eduard). — Ezután „A szerelmes ügyvéd, mint orvos” egyfelvonásos vígjáték egy helybeli szerző Orosz Ádám által. Művészi becsé a darabban nem igen van, de nagyon is sovány meséje elég ügyesen és humorral van feldolgozva, mely tulajdonosa alkalmassá teszi a közönség egy estei szórakoztatására. A darab előadása eléggé sikerült, a mit szerző leginkább Tővölgyinének (Henriette) köszönhet, ki rokonszenves szeretetreméltóságot és kedveskedést, izléssel alkotta meg a fiatal özvegyet. Közönség nem nagy számban. Kritikus.

UJDONSÁGOK.

Felolvasások. Társadalmi életünk élénkítése, másrészt a különböző tantestületek tanárai között egy közös érimtekési pont és kapcsolat létrehozására s távolabbi céljaiban városunk jó hírnevét előmozdító s sokoldalúlag jótékonyan ható „Katonákör” megalkotását van hivatva előmozdítani dr. Tassy Pál jogtanár úr által f. hó 23-án délutánú összehívott értekezletben megalkotott „Felolvasó társaság”. Szép reményekkel nézünk a „Felolvasó társaság” működésébe, melynek megalkotásában résztvettek: a jogakadémia részéről: Csilléry Benő igazgató úr, dr. Beliczai János, Dékány István, dr. Kovács Pál, Romcsa Rezső, dr. Nagy Mihály és dr. Tassy Pál tanár urak; a kegyesrendi gimnázium részéről: Ditterle Nándor, Pintér Kálmán, Roch Gyula és Sárgay Antal tanár urak; a ref. lyceum részéről: Csabay Imre igazgató úr, János Ádám, Molnár László, Nagy Ferenc, Parragh Gedeon és Szakács István tanár urak; az állami főreáliskola részéről: Szarka Mihály igazgató úr, Bóka Péter, Habina János, Hanusz István, Holloszany Ámbros, Hornyik József, Kohn Lajos, Krécsy Béla, dr. Szombathy István, Tircza Antal, Virányi Ignác és Willer József tanár urak; a polgári leányiskola részéről: Páthy Károly igazgató úr, Götsch József, Szalontay Sándor és ifj. Tóth István tanár urak. Hosszas eszmecsere után, melyben sokszorosan ki lett fejtve az intézmény fontossága, az idei böjti évadra megalakult a felolvasó társaság. A felolvasások helyének, idejének, számának, s a nagy közönség kelő értesítésének fogantatására az indítványozó dr. Tassy Pál úr elnöklele alatt a minden tantestület által saját kebeléből választott két-két tag, u. m.: a jogakadémia részéről: Dékány István és dr. Tassy Pál; a kegyesintézet főgimnázium részéről: Pintér Kálmán és Sárgay Antal tanár urak; a ref. lyceum részéről: Nagy Ferenc és Szakács István tanár urak; az áll. főreáliskola részéről: Hanusz István és Willer József tanár urak; a polgári leányiskola részéről: Páthy Károly igazgató úr; a gazd. népkisiskola részéről: Máté Sándor úr küldettek ki, kiknek tapintatossága s ismert rendezői ügyessége hiszük szép sikerrel fogja koronázni a társaság fáradozásait.

Egyházi zeneművészet. A kegyesrendiek templomában mélt. Abele L. báróné kiasszony ismét énekel február 2-án Gyertyaszentelő Boldogasszony ünnepén. Ezúttal Gounod gyönyörű Ave Mária-ját fogja előadni.

Művészi előadásaink méltó keretét ismét Janny László kegyesrendi tanár úr harmónium játéka képezi.

Necrolog. Pataky Bertalan széles körben előnyösen ismert sertéskereskedő és kisbirtokos f. hó 26-án reggeli 3 órakor hosszas szenvedést után jobblétre szenderült. Ősvegves s árvtát hagyott maga után. A család által kiadott gyászjelentés következőleg hangzik: „Alulírottak mély fájdalommal jelentik a feledhetlen férjnek, atyának, illetve fiúnak, testvérnek és sógornak Pataky Bertalan-

nak f. hó 26-án reggel 3 órakor, életének 31-ik, boldog házasságának 7-ik évében hosszas szenvedés után történt gyászos elhunytát. A boldogult hilt teteme f. hó 27-én d. u. 3 órakor fog a rom. kath. egyház szertartása szerint a Szentháromságrol nevezett temetőben — a I. sz. tized, festő-déző 243. sz. a. szülői háztól — örök nyugalomra tetetni; — az engesztelő szent mise pedig másnap 28-án reggeli 8 órakor fog a rom. kath. nagytemplomban megtartani. — Keckeméten, 1884. január 26. Aláírás béke haimvair! Pataky György, Pataky Vilmos, Pataky Ádám, férjzett dr. Bagi Pálné, Pataky Károly, Pataky Antal, Pataky Róza, mint testvérek. Özv. Pataky Beránné szül. Bódogi Róza, mint neje. Bertalan, mint fia. Pataky Vilmos és neje Miller Róza, mint szülők. Dr. Bagi Béla, Bódogh Kálmán, Bódogh Lajos, mint sógorok.

Ablakbeverések. Az elmúlt héten, nevezetesen szerdán és csütörtökön estezől több rendbeli ablakbeverések hírt vettük. A bevert ablakok közül fölemlítiük V. a. o. tanár úrét és Adler Károly úrét, melyek ez alkalommal a „nőmös” kedvtelés áldozatai voltak. A rendőrség éber figyelemmel kíséri, s remélhetőleg meg is csipi az ablakosok és a lakosság békés nyugalmának e gáz ellenségeit.

Csányi Juezika, a helybeli színtársulat közkedveltségnek örvendő népszínművekes-nőjének f. hó 22-én végbement jutalmú-játéka alkalmával, tisztelői, a váltott jegyeiken fölül, következő összegek bűszerakásával rótták le elismerésük adóját: Adler Károly 4 frt, Darányi F. 1 frt, N. N. 1 frt, N. N. 1 frt, Vámos Béla 1 frt, N. N. 1 frt, Gyenes György 1 frt, Gyenes Gyula 1 frt, N. N. 1 frt, Kozina 1 frt, Beliczai Jónás 1 frt, Domokos B. 1 frt, Tomaskó J. 1 frt, Brauneder 1 frt, Wittmann 1 frt, Hajagos Elek 1 frt, Dr. Tassy P. 1 frt, Scheiber József 1 frt, Dömötör és Vecsei 1 frt. Wiszt Károly 1 frt, Papp Sándor 1 frt, Molnár János 1 frt, Horváth Béla 1 frt, Szegedi György 1 frt, Dr. Seless József 1 frt, Keresztes János 1 frt, Lestár Péter 1 frt, Dr. Fodor Jenő 1 frt, Weisz Henrik 1 frt, Spitzer Endre 1 frt, Schubert Antal 1 frt, Rosenbaum Antalé 1 frt, Pataky és Nyirády 1 frt, Dragolovics L. 1 frt, Sánta Kálmán 1 frt, Hoskó József 1 frt, Brachtel 1 frt, Deák Gyula 1 frt, Gyenes István 1 frt, Hacker Lajos 1 frt, Pacsu Mihály 1 frt, Sárközy Mihály 50 kr. Összesen 44 frt 50 kr.

Az ég bívorszine iránt lapunk egyik barátja érdeklődően, rendelkezésünkre bocsátta James Cook „Rei Reisen um die Welt” című munkáját, melynek II-ik része XI. fejezetében 188 lapon a híres utazó azt mondja: „hogy 1772. február 17. n. 18. 19. é. a keleti égen világos fehér fényt látott fölülvelleni, mely hosszú oszlopokban elterült az egész déli láthatáron. A tünemény hasonlított az északi fényhez, de oly erős volt, hogy a mögötte levő csillagok rajta át nem látszóttak, vagy csak gyenge fényfoly tintek át. Abban különbözött azonban az északi fénytől, hogy míg ez színezett gyakran sárgásba vagy bíborba változtatva, ez mindig fehér volt”. A mostani égrin nem ugyanazonos ez, mert a tudósok, kik azt újnak mondják, bizonyára ismerik Cook utazását s lehetetlen, hogy az ott emondottakat figyelembe ne vették volna.

Szükséges-e a kavicburkolat a köüt felett? Ezt a kérdést teszik fel a járókelők naponként, midőn látják, hogy a város egyiken mindeusé, útkaparója, Csapó, úgy véli kötelezőségeit teljesíteni, ha egyik másik kereskedő boltbejárata kedve. Ölnyi szélesedő hánnya el és kaptarja le a kövezetről a kavicot, s ez által a körburkolat fedetlenül hagyván, a kerekék hátyázásának teszi ki. Ismételve figyelemztetük erre Csapó urat, de ő követeléseit megmarad az útkaparás és neménél, s miután nincs remény, hogy ezt valaki meglessa, ezúton vetjük föl a kérdést: szükséges-e a köútra kavicburkolat? Mert ha nem szükséges, a mint Csapó ténylegese mutatja, akkor kár a kavicért eddigéig kidobott sok ezor forintért; ha pedig szükséges, ez az útról Csapó tiltásáék el eddig gyakorlott foglalt-készítéstől.

Meghívás. A „Keckeméti-kör” tagjai f. 1884. évi február hó első napján d. u. 6 órakor a szokott helyen tartandó közgyűlést tisztelettel meghívom. Budapest, 1884. január 24. Horváth Ádám, alelnök.

A kereskedői casinó f. hó 19-én rendezett bálja olyan kitűnően sikerült mulatság volt, hogy kedélyesség és jókedv tekintetben nem oly hamar akad párja. Nem nagy, de igen szép társaság volt együtt és mindenki kitűnően mulatott. Ott volt Hacker Juliska k. a. (fehér creplisse ruhában, ibolyákkal díszítve, bíjoló jelenséget képezett). Steinger Kornelia k. a. (rózsaszín tulanglais ruhában), Szilágyi Mari k. a. (rózsaszín tarlatán ruhában), Hirsch nővérek (kék tarlatán), továbbá Braun nővérek, Kővári Fanni, Wersetz, Klein, Steiner, Szántó kiasszonyok, Kohn nővérek, Weisz nővérek és Szattler k. a. Budapestről. A nők közül ott láttuk: Spitzer

Józsefnét, Schwarz Józsefnét, Vári Edénét, Hacker Adolfét, Hoskó Józsefnét (fekete selyemruhában), Steinger Antalét és Schweiger Mórnét (bordeau merveilleente ruhában), Gross Ignácét és Blau Józsefnét (fehér atlasz ruhában).

— **Pestmegye** f. hó 15-én Budapesten tartott érvényes közgyűlés alkalmából a megyei népevelési bizottságba a néptanítók részéről Páth y Károly polg. leányiskolai igazgató urat választotta meg.

— **Hymen.** F. hó 20-án tartotta eljegyzését Deák Sándor fővárosi hivatalnok Darányi László földbirtokos kedves leányával Mariskával. Hosszan tartó boldogságot kívánunk a fiatal jegyeseknek.

— **Vermérgőzés.** Kelő István 11-ik tizedbeli lakos f. év első napjai egyikén sérteztetést vágott le, mely alkalommal megsértette kezét, úgy hogy a sértes vérvérrel egy-sülvéen, hullamérgőzés következett be, — minek folytán f. hó 22-én elhalt.

— **Zene-lecke.** A szántársulat karnagya, Nemesszeghy István, ajánlkozik a hegedűből és fuvolából való szerény feltételek mellett leckeadásra. Aíánljuk a képzett zeneművészt azok figyelmébe, kik a két font említtet zenefajban házilag kívánnak oktattatni. Értekezni lehet ajánlkozóval a színháznál.

— **Megfagyott gyermek.** Özv. Kiss Gy.-né ballászei lakosnő 7 éves Pál fia f. hó 18-án, a hetivására kocsin bejött bátya után elindult egyedül gyalog. Az útát nem ismerve, eltévedt, s az éhségtől elcsigázva kéregtetett a tanácsos s útbaigazítást kért. De a helyes nyomra nem tudott találni s elgyötörve az éhség és hideg által huzta meg magát a ezethali járás egyik útján, hol a szerencsétlen teremtést f. hó 22-én megfagyva, halva találták meg.

— **Keresd az asszonyt.** D. M. jómódú sertéskereskedő és B. K. magánzó a hét egyik napján együtt borozgattak egy kis korcsmárban, melynek hamisszemű tulajdonosjé mindkettőben forróbb érzelmeket keltett. S habár D. M. feleséges ember, minden áron meg akarja a szép asszony jóakarátát s szívvel meghódítani, mit természetesen a vetélytárs mindenki ellensúlyozni akarván, pörökölés, majd bírokra került a sor, miközben B. K. oly szerencsétlenül kapasszkodott D. M. ékes bajuszába, hogy az teljesen kiszakadt. Az elcsúfított szerelemhős most lemondva Dulcineáról, „fogott fogat” kíván, s mig az meg nem lesz, nem is nyugszik.

— **Meghívó.** A helybeli „Gazdakör” f. é. január 27-én azaz vasárnap d. u. 3 órákor saját helyiségében a kör újjáalakulása czéljából rendkívüli közgyűlést tart; melyre a kör tagjain kívül még a n. é. közönség köréből is az érdekeltek tisztelettel meghívattak. — Kecskeméten, 1884. január 22. A választmány.

— **Érdekes venétg.** Szabados Géza helybeli zenedei igazgató, f. évi február 3-án megtartandó zeneestélyére, Budapestről Huber Károly úr, zeneszerző, országos dalárszövetségi karnagy, a budapesti nemzeti zenede karnagya és a hegedű kíművelési osztályok tanára, nemesk hazájában, hanem külföldön is ismert férfú; kit ö Felsége nemrég érdemeinek elismerésül a Ferencz Józsefnéd lovag-keresztjével tüntetett ki, városunkba rándul le a helybeli zenede megszervezése végett, valamint a növendékek előmeneteleit meghallgatni.

— **Csendháborítás.** Feuermann József zálogházi tulajdonos üzletében f. hó 20-án d. u. 3 órákor egy félig ittas ember jelent meg s azzal kezdte beszélni, hogy „zsidó-vért iszik még ma”; F. csittására szitkokkal tört ki s fenyegetőzött, hogy még négyen vannak, még az este tönkre teszik. Valahogy sikerült öt kitzukolni az üzlethöz, de ekkor éktelen lármát csapva, beverte az üzlet ablakait s a megjelent rendőroket piszkos cimkékkel s szidalmakkal illette. Söt másnap kijózanodva, a rendőrkapitányság elé állítatván, ott is úgy nyilatkozott, hogy „a zsidóknak muszáj veszni, mert most olyan szél fúj!”. — Most a dityuban elmékedhet hősi rugdalózsza eredményéről.

— **Lopás.** Udvardi Ferencz 4-ik tized 475. sz. alatti lakos azon panaszát terjesztette be a rendőrkapitányságnál, hogy Horváth Ferencz eszeléje tőle egy 25 forint értékű tajtpipát eltolvajolván — megszökött. Tolvaj a rendőrség által elfogatván, vizsgálat alkalmával bevallotta, hogy ezen lopásn kívül több rendbeli esalást is követett el; úgy mult évben Feleki Jánosnál napszabmál levén, annak szomszédja Héjjas Páltól fűrészt, másoktól ismét más ingóságokat tolvajolt el, s azokat elkötyavette. — Átadatott a járásbíró-ságnak.

— **Öngyilkosság.** Rácz István nős 26 éves fiatal ember f. hó 19-én láz deliriumban felugorva beteg ágyából, egyenesen a kútnak ment, abba beleugrott s mire észre-vették tettét, abba belefutott.

— **A csirképiacz szemetje, sara, és az onnan eredő rudaság,** valóban kihívja a kritikát a piaci rendőrség ellen, s ha már nem talál más alkalmas helyet a csirkefokáknak, legalább fölszedhetné velök az aloom-

szalmát, mely különben sárral legázolva, vastagon fűdi a téglalburkolatot, száraz idővel pedig a ref. templom bejáratát szemetjével ékeleníti.

— **Nyilvános számadás.** A „szabadság-szobor” alapra eddig czeközött gyűjtések eredményét, az 1883. év december 31-ig bezárólag terjedő időközről, említtet szobor bizottsága teljesítmény kimutatásn közli velünk, miből kivesszük a következőket: Bevételre készpénz és követelésekben 82.078 frt 60 kr., kiadásokra pedig 3627 frt 1 kr. iratott elő. Mely két tételt egybevetve kitűnik, hogy a szabadság szoboralpnak ez időszerént 78,451 frt 59 krja van, és pedig, készpénzben és kamatozó papirokban 50,229 frt 49 kr., követelésekben 28,222 frt 10 krja van. Ez összegek közt szerepel Kecskemét város 500 frtos ajánlata is a már lerótt 166 forint 67 krrel.

— **Mehhaltak.** F. hó 18-tól 24-ig bezárólag: 18-án: Szegedi Gábor fia Gábor 3 hónapos, sorvadás; Szabó Gergely leánya Sára 6 éves, tüdőlob; Horváth Gábor öz. városi szegény 70 éves, végegyengülés; Kovács Mihály fia Mihály 14 hetes, görcs; Német Lajos 29 éves pénzügyőr, öngyilkosság. 19-én: Varga Mária Tóth Sándorné 27

éves, gümőkór; Szente Varga István nős gazdálkodó 73 éves, végegyengülés. 20-án: Csizmadia Erzsébet törvénytelen leánya Erzsébet 3 hónapos, sorvadás (lázeliriumban kúba vetette magát); Rácz István nőtlen 26 éves, vízbefúlás; Kovács Ferencz leánya Teréz 3 hetes, göres; Sánta Juliánna törvénytelen halva született fia; Rimóczi Sándor fia János 1 hónapos, göres; Pető Imre nős, kovács-mester 46 éves, agyszéhhűdés; Juhász László fia Mihály 3 és fél hónapos, kanyaró; Kazár Magdolna öz. Fábán Istvánné 46 éves, vízkór; Bodócs László leánya Mária 6 hónapos, sorvadás; Fehér Ferencz fia István 5 hónapos, tüdőlob; Kiss Anna Gyenes Istvánné 49 éves, légerekedés. 21-én: Király Rozália öz. Ambrus Pálné 62 éves, végegyengülés. Tóth Zsuzsánna öz. Kecskés Mihályné 76 éves, végegyengülés; Kovács István leánya Rozália 14 hónapos, torokgyík; Varga József keresztletlen fia 1 napos, idétlenség. 22-én: Palócz Kovács Pál fia Gáspár 2 hónapos, idétlenség; Balázs Mihály fia Mihály 3 éves 9 hónapos, torokgyík; Csókás Lidia Biró Lajosné 64 éves, széhhűdés; Kovács Verona törvénytelen fia Sándor 1 hónapos, göres; Néhai Darabos Imre fia József 6 hetes, göres. 23-án: Néhai

Kiss György fia Pál 7 éves, megfagyott; Magyar Pál leánya Margit 5 hetes, göres; Kelő István gazdálkodó 48 éves, vérmérgőzés; Kis Juliánna Mészáros Istvánné 48 éves, széhhűdés; Lédeczi János nős pásztor 40 éves tüdőlob; Német Imre leánya Ilka 1 napos, idétlenség; Lázár András leánya Juliánna 10 éves, torokgyík; Verdon Pál fia István 1 hónapos, göres; 24-én: Német István nős juhász 45 éves; Gál József nős gazdálkodó 57 éves.

Piaczi árjegyzék.

Tiszta búza métermázsánként . . .	8.80 krtól	9.20 krig.
Kétszer „ . . .	7.40	7.60
Rozs „ . . .	6.80	7.—
Arpa „ . . .	7.30	7.50
Zab „ . . .	6.80	7.—
Tengeri „ . . .	6.20	6.40
Köles „ . . .	6.80	7.15
Széna „ . . .	2.—	2.20

Szerkesztői üzenetek.
K. B. úrnak. Helyben. Regények megsejtenéj nagyon sovány, s azonkívül nagyon furcsa és valószínűtlen. A szerkesztés is vontatott, hosszadalmas és túlságosan erőltetett, sokszor egészen prózái, a költői lendület pedig egészen hiányzik belőle. Beszélyéről más alkalommal.

Felolós szerkesztő: BOODOR SANDOR.

HIRDETÉSEK.

Hirdetmény.

A kecskeméti serteszhizlakó köz-malmi részvénytársasága

III. rendes közgyűlését

1884. év febr. 3-ik napján délelőtt 10 órákor tartja meg saját közmalmi helyiségében, melyre a részvényesek ezemel meghívattak.

A közgyűlés tárgyai:

1. Az igazgatóság évi jelentése.
2. Az igazgatóság által szerkesztett s a felügyelőbizottság által megvizsgált vagyon-mérleg és jövedelem kimutatás betérjesztése.
3. Az igazgatóság és felügyelőbizottság véleményes jelentése a tiszta nyeremény felosztása tárgyában.
4. Az igazgatóság jelentése a további 3 évre választott vezérigazgató alkalmazása tárgyában.
5. Egy felügyelőbizottsági tag helyett lemondása folytán új tag választása.
6. A közgyűlési jegyzőkönyvet hitelesítő bizottság választása.

Eredményeket egyúttal a részvényesek, hogy az igazgatóság évi jelentését, a mérleget illető okmányokkal együtt, a társaság közmalmi irodájában bármikor megtekinthetik.

Kecskemét, 1884. jan. 24.

Az igazgatóság.

Ház-eladás.

Dr. Dékány Ráfael úr belső-téaterén fekvő háza kedvező feltételek alatt eladó, esetleg f. évi ápril 1-ső napjától bérbeadó.

Értesítést ad
Dömötör Sándor,
közjegyző.

Hirdetmény.

10,000 pár finom és elegáns olajnyomatú képnek, alkalmas minden szalona.
Finom, szép és elegáns elkészített valódi mosható aranyrámákkal együtt. Minden fajtájú szent-, táj-, genre és vadászképek.

Szent képek nagyysága 57 cm. 67 cm.	Szent képek nagyysága 72 cm. 86 cm.	Arcképek nagyysága 72 cm. 86 cm.
Ecce homo Mater dolorosa Jézus szive Mária szive Madonna dela Sedia Krisztus születése Orangyal Angyal Istenhez Szevillat Madonna Krisztus sirba telele Szent József Szent Anna A jó pásztor Krisztus keresztívó Mária a kereszt alatt Mennyek királynéja Krisztus a keresztán.	Ecce homo Mater dolorosa Madonna Sodía Szent háromság Szent József Szent Anna Segítő Mária Krisztus szive Mária szive Jó pásztor Orangyal Krisztus kenyérváltó Szent vosora Krisztus a keresztán.	Magyarhon királya Magyarhon királynéja Császár család Trónörökös pár Rudolf — Stefánia Kossuth — Petőfi.
Értékelt volt darabja 3.75 most 1.25	Értékelt volt darabja 825 most 2.25	Értékelt volt darabja 950 most 2.50

„Házboldogság” finoman üvegre festve igazi mosható aranyrámába, németül vagy magyarul darabja 2.30.

Ablak-Carnissok tetszőszerinti hosszúságban finom és elegáns kiállitva pedig (1. sz. párja 2 frt 50 kr.) — (2. sz. párja 3 frt 50 kr.) — (4. sz. párja 4frt50 kr.)

PFÁHN KÁROLY és FIA
tükör. kép. aranyozó árnik és aranyléc gyára
VÁCZON, (Budapest mellett.)

U. i. az árák beküldése illetve utalványozása után, a képek azonnal francó, pakolva postán elküldetnek. — A netaláni félreértések meggátálása tekintetéből felkértenek a t. megrendelőket ezimeiket, a megvét pontosan megjelölni, nemkülömben a megrendelt képek megnevezéseit is pontosan legyennek.

A csomagolás és elküldés könnyebbége végett kértnek a képeket minden-ker páronként, azaz kétdarabonként megrendelni.

Nyomatott Kecskeméten, Tóth Lászlónál. 1884.

Eladó egypár csinos és jó-készítetű sifonér

Hankovszky Ignác

11 (2-1) asztalosnál.
40.
1884.

Arverési hirdetmény.

A kecskeméti kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság részéről közhírré tétetik, hogy **S. Bakos József** végrehajtást szenvedt ellen 112 frt 80 kr. tőke s járulékaí iránt folyamathat lenő végrehajtási ügyében, a kecskeméti 2254. sz. tjknyben 2566 r. sz. alatt foglalt és S. Bakos József végrehajtást szenvedett, valamint S. Bakos János, S. Bakos Juliánna Görög Józsefné, S. Bakos Mária Szelei Menyhartné, S. Bakos Eszter Harkay Istvánné, s kiskorú S. Bakos István, Sára és János, továbbá S. Bakos István, s kiskorú S. Bakos Magdolna és László, végre Kovács Mária öz. Faragó Istvánné közös tulajdonát képező, adó alapján 778 frta becsült, s ennélfogva az 1881. évi 60. t. cz. 156. §-a e) pontja értelmében egészen árverés alá bocsátandó házbirtok tartozékaival együtt, az öz. S. Bakos Jánosné Halasi Rozáliá s ennek elhunya esztére öz. ifjú S. Bakos Józsefné Varga Juliánna, valamint öz. S. Bakos Istvánné Nagy Magdolna C. E. C. S. alatt bekebelezett özvegyi szolgalmi jogának sérelmére nékllik, az 1884. évi **április hó 3-ik** napján d. e. 9 órákor mint egyetlen határidőben e kir. törvénzék tkvi helyiségében megtartandó nyilvános árverésen, az egyidőleg megállapított s a hivatalos órák alatt e tkvi hatóságnál, valamint Kecskemét város polgármesteri hivatalában megtekinthető feltételek mellett a kikiáltási árak alul is eladattni fog.

A venni szándékozók tartoznak a kikiáltási árul szolgáló becsült 10%-át készpénzben, vagy ovadékképek értekpapírban a kikiáltott kezeikhez bánatpénzül előre letenni.

Kelt a kecskeméti kir. törvényszék 1884. január 9-án tartott tkvi üléséből.

Muraközy Gyula, Gáll Ferencz,
tanácsjegyző. 14 (1-1) k. törvénzégi elnök.

Arverési hirdetmény.

A néhai Szabó István hagyatékához tartozó, a kecskeméti 7686. sz. tjknyben 1877. r. sz. alatt foglalt

házbirtoknak

(VI. tized 47. sz.); valamint a kecskeméti 6010. sz. tjknyben 1110. r. sz. alatt foglalt

„öreghegyi” szőlőbirtoknak

nyilvános árverés útján eladattása a 122/1884. sz. árvaszéki végzéssel megrendeltetvén, árverési határidőül 1884. évi február 5-ik napján d. e. 9 órája kitűztetik azzal, hogy az árverési feltételek addig is, a közgyámi hivatal helyiségén, a hivatalos órákban bármikor megtekinthetők.

Kecskeméten, 1884. január 23-án.

Gömörv Frigyes,

13 (1-1) közgyám.

Csász. kir. osztr. szabadalommal

és porosz királyi miniszteri jóváhagyással.

Dr. Borchard's illatos növény-szappana, a testbőr szépítésére és jobbitására, elismert hatékonyaság minden bőrrétegeknek; eredeti csomagokkáiban bepecsételve 42 kr.

Dr. Sain de Boutemard's zamatos fog-szappana a fogak és a foghús épen tartására 1/4 és 1/2 csomagokkáiban ára 70 és 35 kr.

Dr. Beringuer's zamatos koronaszépe, értékes illat-és mosóvíz, mely az életsezerket erősíti és üdíti; eredeti palackokban ára 1 frt 25 kr. és 75 kr.

Leder testvérek balzsamos földi-dió-olaj-szappana; darabja 25 kr., 4 drb. egy csomagban 80 kr. — Különösen családoknak ajánlható.

Dr. Hartung növény-kenőse, a hajnévés felköltésére és felélesztésére; bepecsételt és üvegen bélyegzett tégelyekben ára 85 kr.

Gyógyszeres Benzoe-szappan, legfinomabb mosószappan, ugyanazov eredménynyel bír, mint a Benzoe-tinctura; ára csomagonként 40 kr.

Dr. Hartung's china-héj-olaja, a legjobbjó china-héj fűszertől, balzsamos olajokkal a haj fantartására és szépítésére. Ára 85 kr.

Dr. Beringuer's fü-gyöskér-hajolaja, a haj és szálak sűrítésére és fantartására; 1 palack ára 1 frt.

Dr. Koch's növényezokorkái, elismert jellegetű házszer hűtés, rekedség, nyálkásodás és torokkarcolásnál stb.; 70 és 35 kros eredeti dobozokban.

Dr. Beringuer's növényi hajfestőszere, valódian fest fekete, barna és szőke szinre; teljesen fölszerelve kefdvel és csészével 5 o. 4 frt.

Dr. Linder's tanár növényi rudacs-kenőse, a haj hűnyét és ruganyosságát fokozza és egy-szermind az oldalhaj észsártására is alkalmas; eredeti darabokban 50 kr.

Balzsamos olajbogyó-szappan, a bőr finomsága és puháságra dítető és tartós befolyása által tűnik ki; 35 kros csomagokban.

Az egyedüli elárutvány fent leírt árák mellett: Kecskeméten: Molnár János, Kalocsán: Horváth Károly, Duna-Földváron: Nádhera Pál, Pesten: Török József gyógyszerészek uraknál.

Óvás!

Óvjuk a t. közönséget, többféle, névszerint a Dr. Sain de Boutemard fogpasztája s Dr. Borchard illatos növényzsappanjának megnevezése alatti hamisításaitól. Ezeknek több hamisítója és eladója máris érzékeny pénzbírságra lettek a törvényszék által elítélve.

Raymond és társ,
174 (10-4) cs. kir. szabadalom-tulajdonos Berleben.